

Equipaments culturals a Catalunya

Presentació

El cens d'equipaments culturals del Departament de Cultura agrupa informació dels equipaments culturals dels diferents àmbits. Aquesta informació es genera gràcies a l'aportació de dades dels ajuntaments sobre els teatres i auditoris, espais d'arts visuals, centres culturals polivalents i ateneus, entre d'altres. També s'inclouen les bases de dades de biblioteques, arxius, museus, col·leccions i cinemes.

Les dades del cens es revisen biennalment, fet que permet l'actualització del [mapa d'equipaments culturals de Catalunya](#). El cercador proporciona als ciutadans la informació de forma conjunta de totes les tipologies d'equipaments culturals dels municipis de Catalunya, tant privats com públics. La informació es pot consultar al web www.gencat.cat/equipaments i a <http://pect.cultura.gencat.cat/difusio>.

Els diversos equipaments culturals públics estan organitzats en sistemes específics com el Sistema de Museus que es regula per la Llei de museus (1991), el Sistema Bibliotecari de Catalunya desenvolupat pel Sistema de Lectura Pública (1999) o el Sistema d'Arxius. Més recentment s'ha creat el Sistema Públic d'Equipaments Escenicomusicals de Catalunya (2009), que ordena el conjunt de teatres i auditoris, i la Xarxa de Centres i Espais d'Arts Visuals (2010), que estableix l'organització dels centres i dels espais d'arts visuals de Catalunya.

Taula 1. Equipaments culturals a Catalunya. 2005. Per tipologia

Equipaments	Nombre	%
Centres culturals: ateneus, centres cívics i cases de cultura	1.257	26,2
Biblioteques	838	17,4
Altres espais aptes per a ús cultural	720	15,0
Museus, col·leccions i centres d'interpretació	594	12,4
Espais escènics i musicals	565	11,8
Arxius	344	7,2
Espais d'arts visuals	284	5,9
Cinemes	202	4,2
Total	4.804	100

1. Més de 4.000 equipaments culturals censats a Catalunya

La classificació dels equipaments del cens es fa segons el servei i l'àmbit d'intervenció. En total, 4.804 equipaments censats en les categories d'arxius, biblioteques, museus i col·leccions, espais escènics i musicals, centres culturals, espais d'arts visuals, cinemes i altres espais aptes per a un ús cultural.

Els centres culturals que inclouen ateneus, centres cívics i cases de cultura, representa el 26 % del total i se situa en primera posició. Aquesta tipologia resulta la més heterogènia per la seva condició polivalent, ja que també s'incorporen els equipaments associatius com els ateneus de titularitat majoritàriament privada. D'altra banda, els equipaments menys nombrosos són els cinemes —un 4,2 %— seguit dels espais d'arts visuals, amb un 5,9 %.

Arxius

Els arxius són organismes o institucions des d'on es realitzen específicament funcions d'organització, de tutela, de gestió, de descripció, d'accés i de difusió de documents i fons documentals. També han de garantir la correcta gestió documental de les administracions i institucions, alhora que impulsen l'administració electrònica i la preservació digital.

Biblioteques

La biblioteca és un centre local d'informació que facilita tot tipus de coneixement i informació als seus usuaris. Els seus serveis es fonamenten en la igualtat d'accés per a tots els ciutadans. Les biblioteques conformen el Sistema de Lectura Pública de Catalunya, que es defineix com el conjunt organitzat de serveis de biblioteques públiques de Catalunya.

Espais d'arts visuals

Els espais d'arts visuals són centres d'art de producció, creació o exhibició. Establiments amb programació específica d'art contemporani que sovint presenten una visió pluridisciplinària de la cultura i de les noves formes de comunicació. També s'inclouen les sales d'exposicions d'arts visuals i d'altres programes expositius.

Cinemes

Els cinemes són equipaments destinats a la projecció i a l'exhibició de productes audiovisuals o cinematogràfics.

Museus,
col·leccions i
centres
d'interpretació

Els museus són institucions permanents, sense finalitat de lucre, obertes al públic, que reuneixen un conjunt de béns culturals mobles i immobles, els conserven, els documenten i estudien, els exhibeixen i els difonen. Quant a les col·leccions, són conjunts de béns culturals, oberts al públic, que no reuneixen les condicions que la legislació preveu per als museus. Respecte dels centres d'interpretació del patrimoni, s'està duent a terme un projecte de conceptualització de la tipologia per crear una nova categoria dins museus i col·leccions.

Espais escènics i
musicals

Són equipaments permanents amb les condicions tècniques necessàries per a la representació d'obres teatrals i musicals, que tenen com a ús principal la programació d'espectacles. S'hi inclouen els teatres, els auditoris, les sales polivalents amb programació d'espectacles i les sales de concerts.

Centres
culturals

Es tracta d'ateneus, centres cívics i cases de cultura. Són edificis integrats destinats a fer diverses activitats de caràcter cultural i social.

Altres espais

Espais coberts, sense butaques fixes ni equipaments escènics utilitzats per a la celebració d'activitats de caràcter social: espais o locals polivalents, sales d'actes d'ús múltiple, hotels d'entitats, llars de jubilats, seus socials d'entitats, etc.

2. Els municipis de més de 50.000 habitants tenen una major concentració d'equipaments culturals

La distribució d'equipaments, segons els trams de població municipal, que es presenten a la Taula 2, informen sobre el percentatge de centres de cada categoria. Els municipis de més de 50.000 habitants són els que obtenen els majors percentatges de presència de totes les tipologies d'equipaments. La implantació d'equipaments disminueix en funció de la concentració demogràfica del municipi.

D'altra banda, totes les categories d'equipaments, llevat dels espais d'arts visuals, són presents en més de la meitat dels municipis de Catalunya. S'observa un major nombre d'equipaments bibliotecaris en tots els trams de població respecte de la resta de categories, principalment pel desenvolupament del *Mapa de Lectura Pública*. El Mapa recull les necessitats de la lectura pública i el tipus de servei bibliotecari que correspon a cada municipi. L'anàlisi d'aquestes dades permet reconèixer i avaluar els dèficits i prioritzar les actuacions de forma planificada al territori.

**Taula 2. Percentatge de municipis que tenen un equipament cultural a Catalunya.
Per tram de població municipal**

Equipament	>=50.000 habitants	>=15.000 a 30.000 habitants	>=10.000 a 15.000 habitants	>=5.000 a 10.000 habitants	>=3000 a 5.000 habitants	Menys de 3.000 habitants
Arxius	100,0	85,9	67,6	40,4	12,7	1,6
Biblioteques	100,0	100,0	97,1	97,8	73,2	12,0
Museus ⁽¹⁾	95,7	67,2	64,7	51,7	36,6	22,8
Espais escènics i musicals	100,0	82,8	64,7	67,4	49,3	23,0
Centres culturals ⁽²⁾	100,0	92,2	91,2	86,5	83,1	61,4
Espais d'arts visuals	87,0	56,3	35,3	33,7	23,9	13,7
Cinemes	87,0	57,8	32,4	23,6	11,3	5,6
Altres ⁽³⁾	60,9	32,8	38,2	42,7	62,0	45,6

⁽¹⁾ Museus, col·leccions i centres d'interpretació.

⁽²⁾ Centres culturals: ateneus, centres cívics i cases de cultura.

⁽³⁾ Altres espais aptes per a ús cultural.

La relació entre el nivell d'implantació de l'equipament i l'adequació del servei permet, en el marc del Pla d'equipaments culturals de Catalunya (PECCat)¹, detectar les mancances de les infraestructures culturals en l'àmbit municipal. Un dels objectius del PECCat és el de contribuir a una distribució territorial equilibrada d'aquests equipaments, de manera que la distància de desplaçament i la mobilitat associada no actuïn com a factors dissuasius per a la població. Per aquest motiu, analitzar el nivell d'implantació del servei pot oferir una primera aproximació en la detecció d'aquestes mancances.

¹ El Decret del Pla d'equipaments culturals de Catalunya 2010-20 actualment està en procés de revisió.

D'altra banda, el Pla s'ha fet extensiu a la ciutat de Barcelona i la comarca de la Val d'Aran amb un tractament específic. Pel que fa a la ciutat de Barcelona, el Pla està en desenvolupament, i no hi consten les dades de tots els equipaments culturals. Quant a la comarca de la Val d'Aran, la planificació cultural ha de ser necessàriament atenta a la seva realitat d'identitat cultural pròpia i diferenciada del territori.

En relació amb l'anàlisi dels equipaments per comarques i per tipologia, l'Alt Pirineu i Aran és l'àmbit territorial on l'oferta d'equipaments és la més baixa quant a instal·lacions censades. La comarca de l'Alta Ribagorça, amb 8 equipaments, se situa a la cua de la llista. Per contra, les comarques de l'àrea metropolitana de Barcelona disposen de la major concentració d'equipaments censats. En aquest àmbit cal destacar el Barcelonès (670 equipaments censats), el Vallès Occidental (293 equipaments) o el Baix Llobregat (262 equipaments), entre altres.

3. Els equipaments culturals de Catalunya tenen de mitjana 51 anys d'antiguitat i els reformats, 14 anys

Els museus, col·leccions i centres d'interpretació són els equipaments més antics, amb 91,9 anys de mitjana. Aquest fet s'explica per la utilització d'infraestructures patrimonials majoritàriament històriques com a seus dels centres. Per contra, les biblioteques són els equipaments més nous amb poc més de 10 anys d'antiguitat de mitjana. La consolidació del *Pla específic de biblioteques* i el finançament per a la construcció de biblioteques a Catalunya en són els principals motius.

La meitat dels equipaments tenen al voltant de 20 anys, i destaquen com a parc d'equipaments més actualitzat les biblioteques i arxius. Pel que fa a les categories *centres culturals* i *museus* disposen d'uns equipaments de més de 30 anys d'antiguitat.

Taula 3. Percentatge d'equipaments culturals a Catalunya.
Per trams d'any de construcció ⁽¹⁾

Equipament	Mitjana d'antiguitat	% trams d'any de construcció			
		< 10	>=10 i <20	>=20 i <30	>= 30
Arxius	37,0	40,0	15,0	15,0	30,0
Biblioteques	15,5	44,4	28,0	15,6	12,0
Museus ⁽²⁾	91,9	24,4	21,9	11,6	30,0
Espais escènics i musicals	42,7	26,9	25,3	12,7	35,2
Centres culturals ⁽³⁾	66,5	17,4	19,7	16,2	46,6
Espais d'arts visuals	57,2	23,0	26,6	21,2	29,3
Altres ⁽⁴⁾	50,7	31,4	22,3	14,2	32,1
Mitjana total	51,3	26,8	23,0	15,0	35,1

⁽¹⁾ No es disposa d'informació sobre el percentatge per trams d'any de la darrera reforma de cinemes a Catalunya.

⁽²⁾ Museus, col·leccions i centres d'interpretació.

⁽³⁾ Centres culturals: ateneus, centres cívics i cases de cultura.

⁽⁴⁾ Altres espais aptes per a ús cultural.

Dels 4.804 equipaments censats, les dades reflecteixen un parc d'equipaments relativament jove si tenim en compte que el 66 % dels equipaments censats han estat reformats o rehabilitats. Els equipaments majoritàriament reformats són els arxius amb 10,5 anys d'antiguitat. La resta de categories tenen una mitjana d'anys de darrera reforma similar, tal com s'indica a la Taula 4.

Taula 4. Percentatge d'equipaments culturals a Catalunya. Per trams d'any de la darrera reforma ⁽¹⁾						
Categoria	Mitjana d'antiguitat	< 10	>=10 i <20	>=20 i <30	>= 30	
Arxius	10,5	70,0	10,0	15,0	5,0	
Biblioteques	15,5	44,4	28,0	15,6	12,0	
Museus ⁽²⁾	16,4	45,7	26,4	12,3	15,6	
Espais escènics i musicals	12,1	49,1	31,7	10,9	8,3	
Centres culturals ⁽³⁾	12,1	40,8	28,7	13,7	16,7	
Espais d'arts visuals	14,0	41,0	37,8	17,6	3,6	
Altres ⁽⁴⁾	12,8	47,1	31,4	11,0	10,6	
Total	14,1	44,5	29,7	13,2	12,6	

⁽¹⁾ No es disposa d'informació sobre el percentatge per trams d'any de la darrera reforma de cinemes a Catalunya.

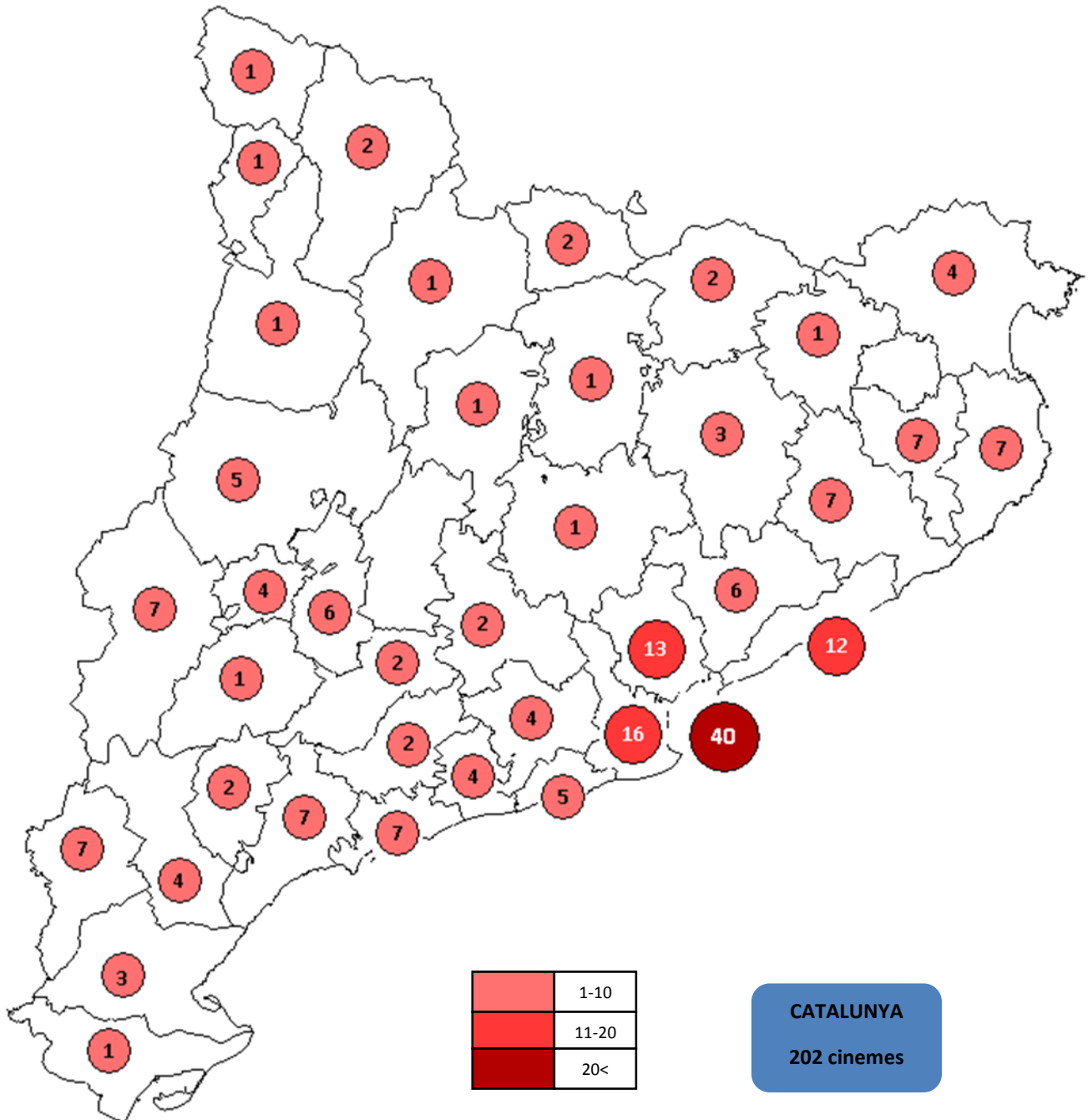
⁽²⁾ Museus, col·leccions i centres d'interpretació.

⁽³⁾ Centres culturals: ateneus, centres cívics i cases de cultura.

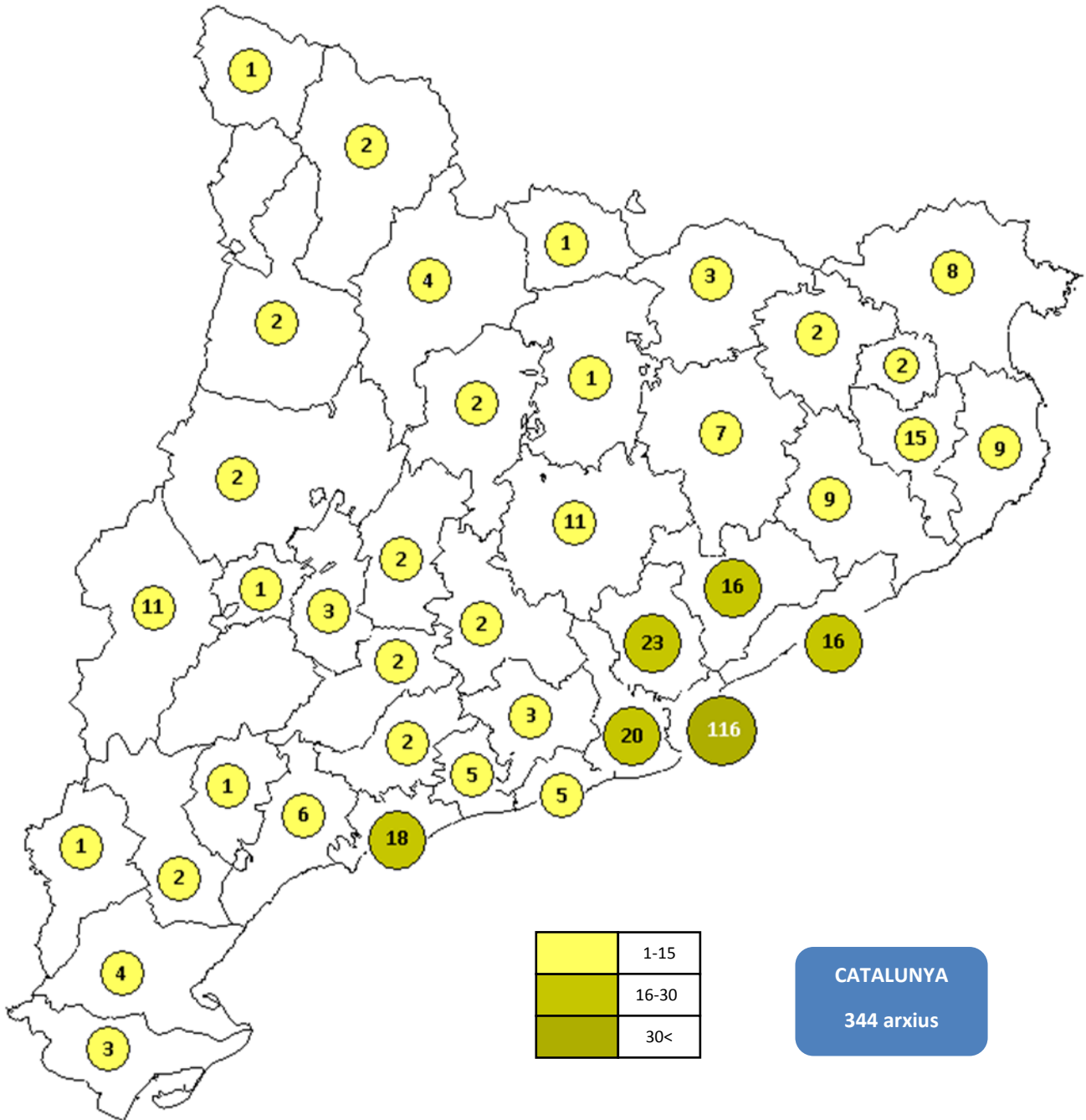
⁽⁴⁾ Altres espais aptes per a ús cultural.

Mapes d'equipaments per categoria

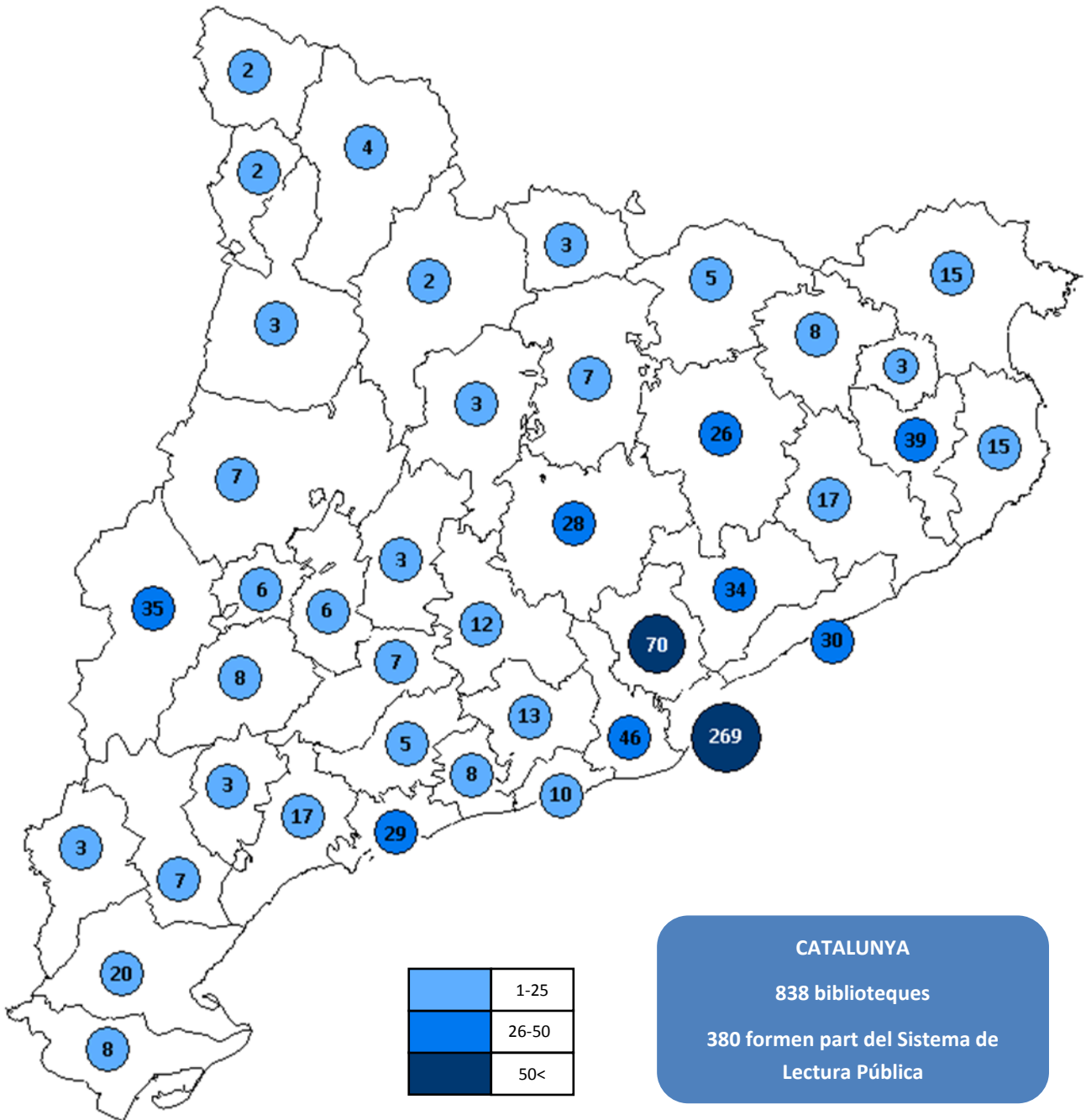
Cinemes a Catalunya. 2014



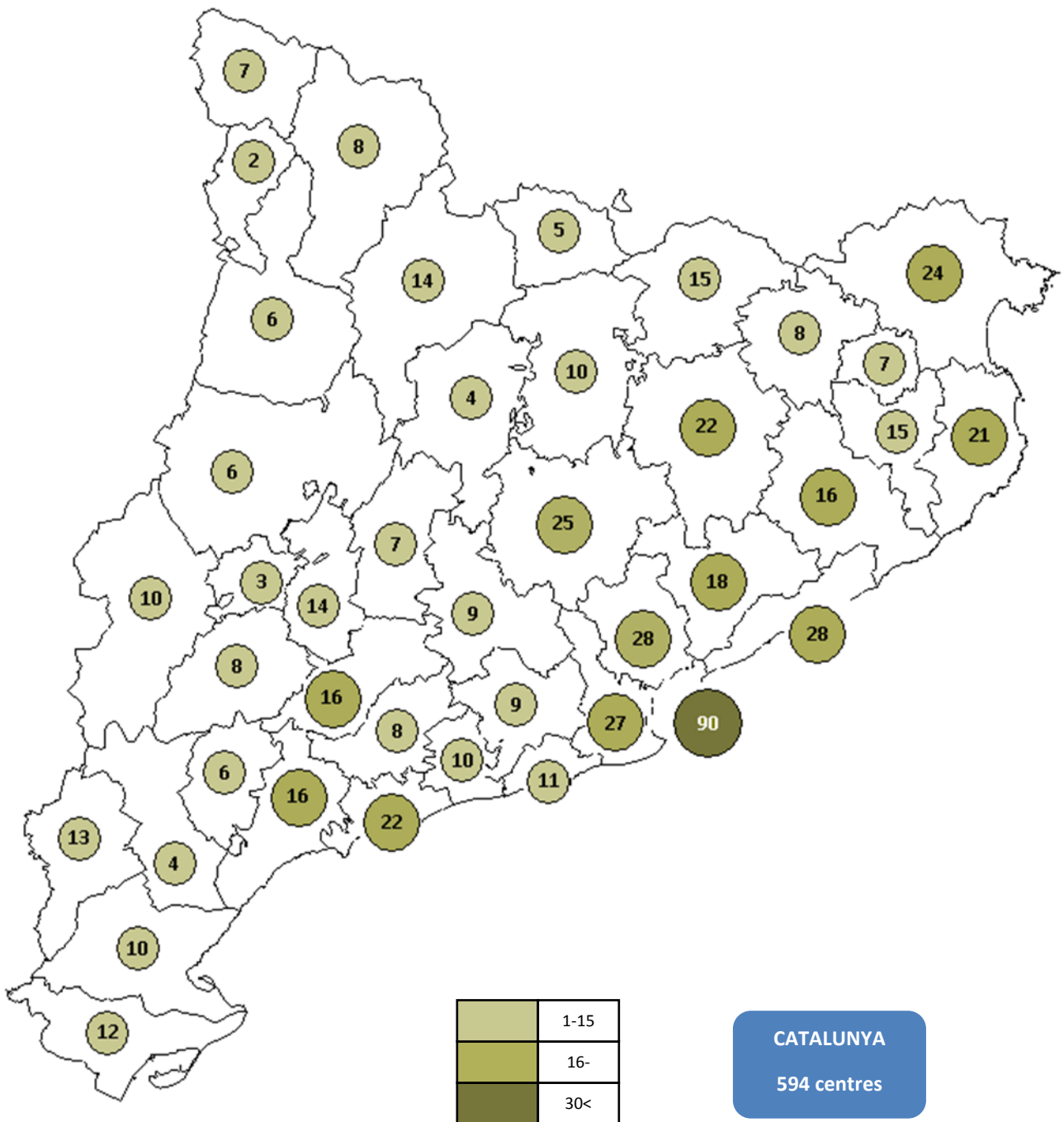
Arxius de Catalunya. 2014



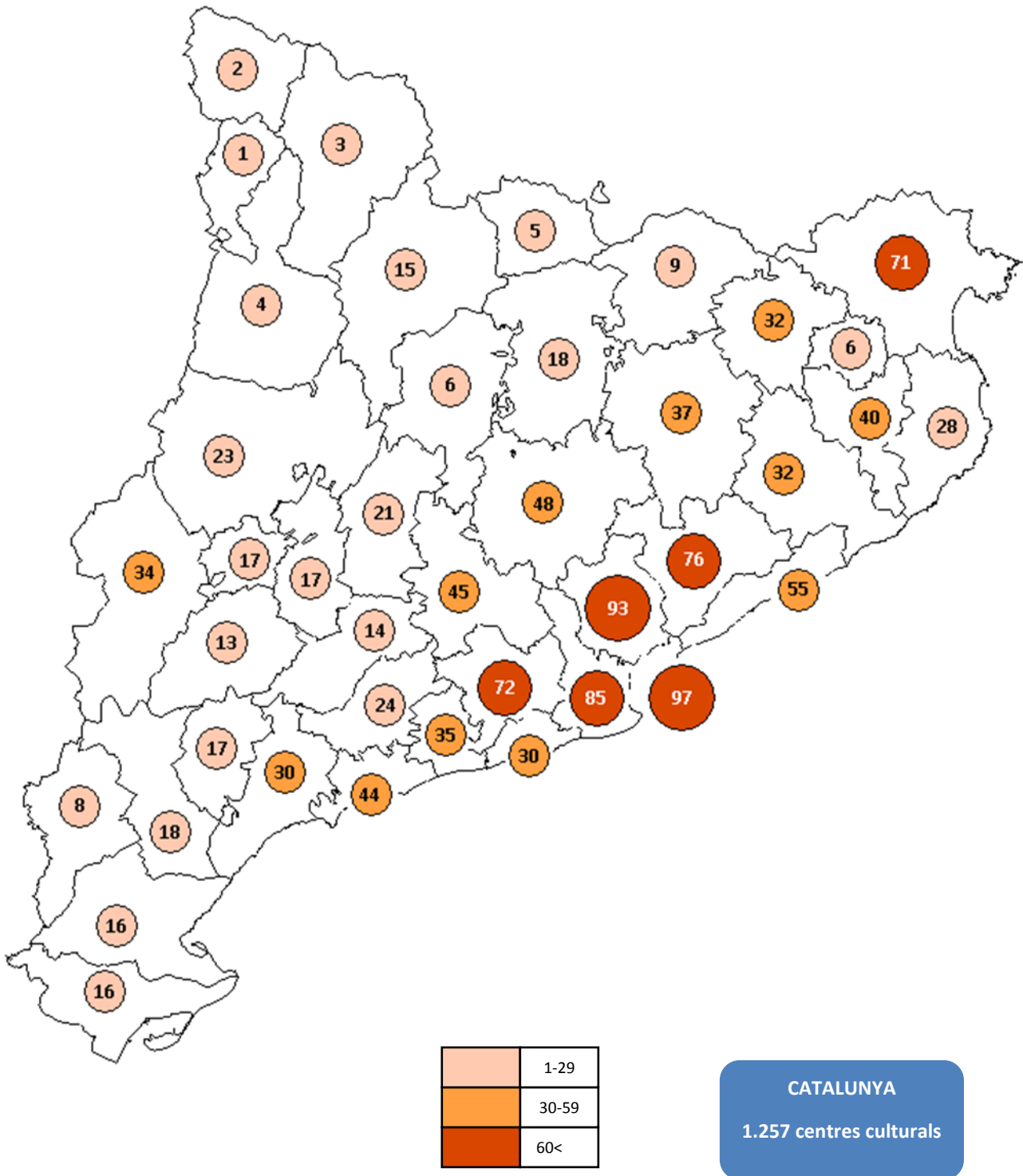
Biblioteques de Catalunya. 2014



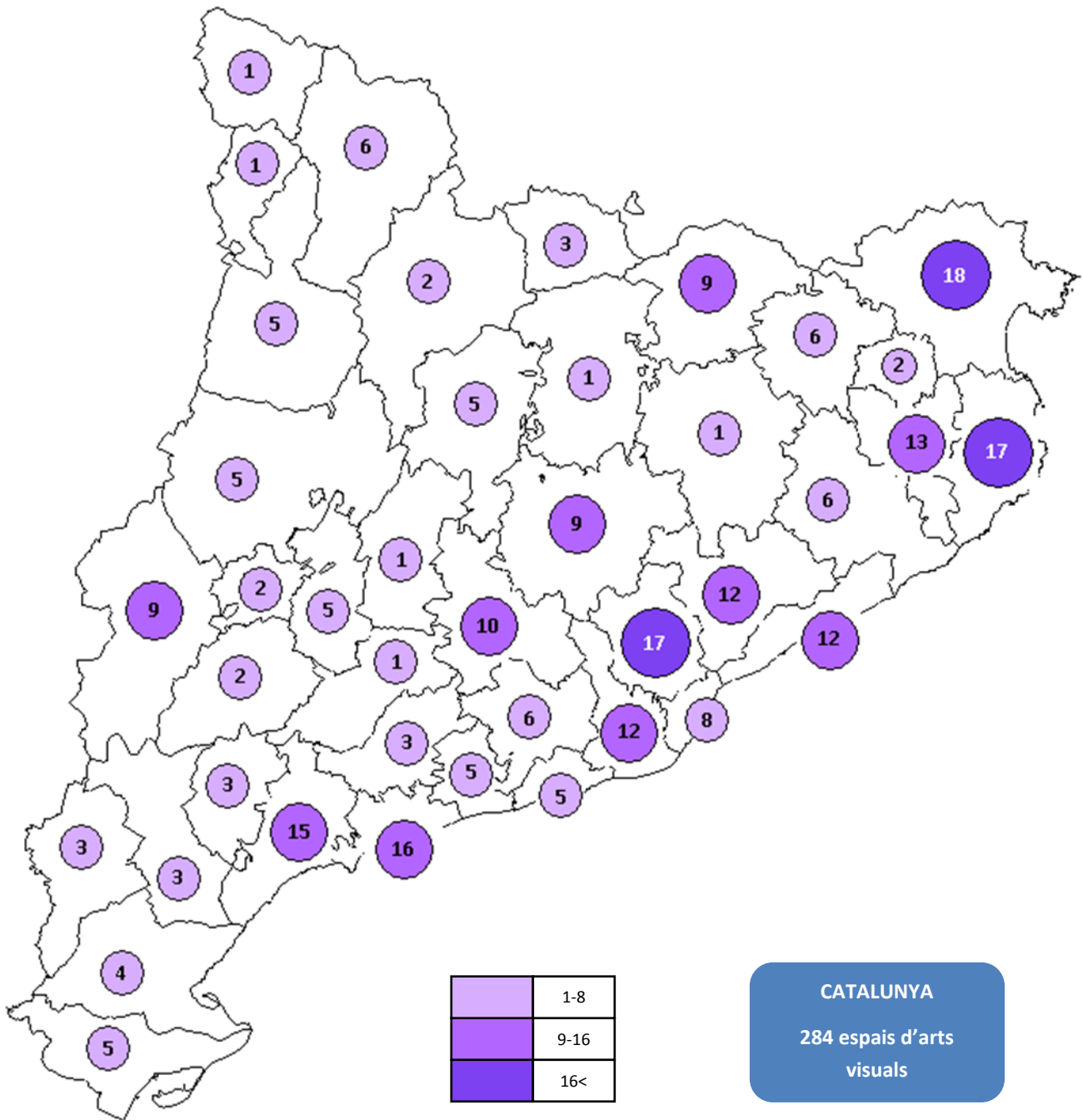
Museus, col·leccions i centres d'interpretació a Catalunya. 2014



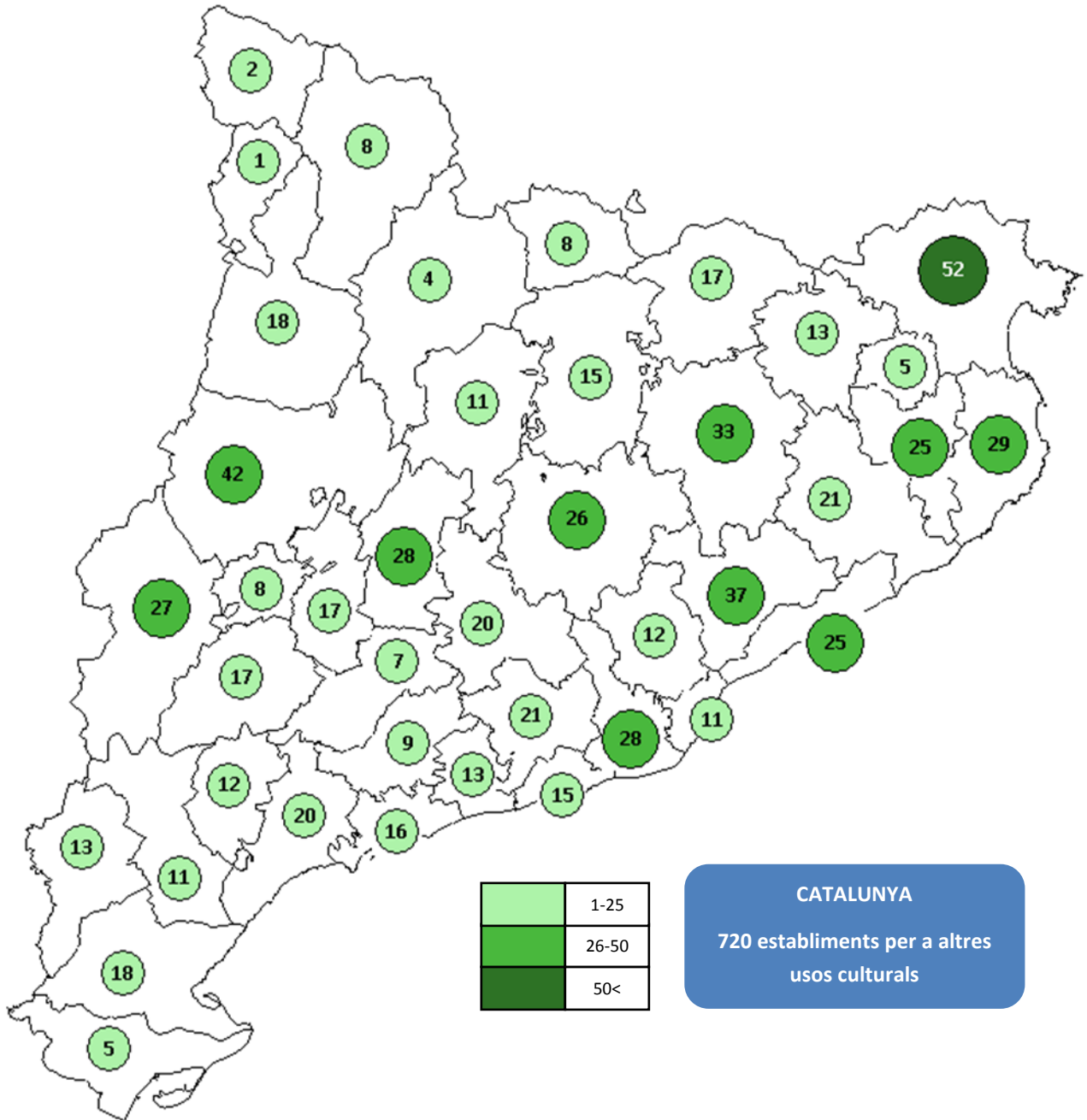
Ateneus, centres cívics i cases de cultura a Catalunya. 2014



Espais d'arts visuals a Catalunya. 2014



Altres espais aptes per a ús cultural. 2014



Per a més informació, podeu consultar les pàgines web següents:

www.gencat.cat/equipaments

<http://pect.cultura.gencat.cat/difusio>

Cerca per paràmetres

Nom equipament

Tipus d'equipament

Municipi

Comarca

Província



Àrea de Difusió i Cooperació Artística. Direcció General de Creació i Empreses Culturals

Mireia Buenaventura. Gabinet Tècnic

Font: Departament de Cultura

Data de publicació: Setembre de 2015

Edita: Gabinet Tècnic

ISSN: 2385-3255

Dipòsit legal: B 5700-2014



[Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada 3.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/)
No adaptada de Creative Commons